

Utvalgte kulturlandskap i jordbruket utvides!

Hva har skjedd så langt?
Hvor skal vi?

Eventyret om *Utvalgte kulturlandskap*

«Det var en gang i 2005 at det kom en befaling om at spesielt verdifulle kulturlandskap skulle være dokumentert og ha fått en særskilt forvaltning. Helst innen 2010. Flerfoldige byråkrater på alle forvaltningsnivåer, og som visste litt om både biologi, kulturarv og jordbruk, tenkte og samarbeidet så det suste. Og de hadde gode samtaler med bøndene selv, som jo er de som egentlig vet hva dette dreier seg om....

..... De ble enige om fornuftige måter å skjøtte biologiske og kulturhistoriske verdier på, samtidig som man drev jordbruk, uten at man trengte noe ekstra vern. Og disse jordbrukslandskapene hadde flotte egenskaper som helhet, kontinuitet, representativitet, særpreg og formidlingsevne, og best av alt - det var helt frivillig å bli med! Men ble man med, kunne man få litt ekstra tilskudd. Og det kommer ofte godt med.....

....Helst ønsket byråkratene seg 100 områder. Det er et stort og fint tall. Og vi har mange fine jordbrukslandskap i Norge. Litt for stort tall syntes nok politikerne den gangen, men opplegget var så bra at de klarte å snurre i gang 20 områder allerede i 2009, ett år før tiden! Det er ikke ofte sånt skjer. Og i 2010 var de blitt 22...»

- Jevnlige spørsmål fra departementene om utvidelse innenfor eksisterende økonomiske ramme fra 2010
- Evaluert i 2013 med gode tilbakemeldinger
- Meld. St. 14 (2015–2016), Natur for livet (des. 2015)

«.....Utvalgte kulturlandskap i jordbruket er et godt eksempel på et spesielt virkemiddel som er rettet mot å ivareta et representativt utvalg av verdifulle norske jordbrukslandskap....»

«..... Regjeringen har derfor som mål å videreføre ordningen....»

Så ble også Stortinget interessert i *Utvalgte kulturlandskap!*

I mars 2016 ble et representantforslag om nasjonal strategi for bier og pollinering behandlet i Stortinget - Dokument 8:6 S (2015–2016):

Merknader fra komitemedlemmene fra KrF, V, Ap og SV:

«Disse medlemmer mener dagens ordning med utvalgte kulturlandskap må utvides fra 22 til 100 områder»

I mai 2016 foreslo energi- og miljøkomitéen:

«Stortinget ber regjeringen videreutvikle dagens ordning med utvalgte kulturlandskap med sikte på å øke antall områder frem mot 2020»

Dette vedtok Stortinget!

I budsjettforliket på tampen av 2016 – 12,5 mill. kroner ekstra på KLDs budsjett til satsingen 😊

- Samme prinsipper som tidligere skal ligge til grunn for utvelgelse og forvaltning av nye områder
- Nasjonal representativitet viktig – styrke bredden i utvalget og få med jordbruksområder som opplagt mangler i dag

Hva har skjedd så langt i 2017?

- 6. januar – møte mellom direktoratene og departementene – enighet om prosess fremover
- 9. januar – foreløpig informasjon om prosess til fylkene, samt mulighet for økte budsjettmuligheter for eksisterende områder
- 20. januar – direktoratene sender oppdragsbrev til fylkene med «bestilling» av 2-3 nye områdekandidater
- 13. februar – 54 kandidater lansert av fylkene

- 2. mars - direktoratene oversender KLD og LMD første 7 forslag til områder som bør få mulighet til å starte opp i 2017
- 16. mars - 3 områder til oversendes KLD og LMD
- 17. mars - politisk «go» for å jobbe videre med de 10 områdene med tanke på innlemming i utvalget i 2017

Disse 10 skal sees i sammenheng med øvrige områder som skal innlemmes trinnvis frem mot 2020 – «bruttolista»

Område	Kommune	Fylke	Landskapstype	Landskapsregion	Jordbruksregion
Værne Kloster	Rygge	Østfold	Herregårdslandskap	2 Oslofjorden og 3 Leirjords-bygdene på Østlandet	2 Østlandets og Trøndelags lavlandsbygder
Sørkedalen med Bogstad gård	Oslo	Oslo	Bynær skogsbygd med herregård	7 Skogstraktene på Østlandet	2 Østlandets og Trøndelags lavlandsbygder
Leveld	Ål	Buskerud	Bygd i dalside med tun på rekke og teigdelt innmark	11 Øvre dal- og fjellbygder i Oppland og Buskerud	4 Sør-Norges dal- og fjellbygder
Hjartdal/Svartdal/-Flatdal	Hjartdal og Seljord	Telemark	Bygder i dallandskap med med småskala bruksstruktur	12 Dal- og fjellbygder i Telemark og Agder	4 Sør-Norges dal- og fjellbygder
Havrå	Osterøy	Hordaland	Fjordlandskap med klyngetun og intakt teigstruktur	21 Midtre bygder på Vestlandet	6 Fjordbygdene på Vestlandet og i Trøndelag
Ormelid	Luster	Sogn og Fjordane	Fjellandskap med høgdegard og støler	23 Indre bygder på Vestlandet	6 Fjordbygdene på Vestlandet og i Trøndelag
Alnes på Godøya	Giske	Møre og Romsdal	Kyst- og øylandskap med fiskevær og beitemarker	20 Kystbygdene på Vestlandet	1 Kysten fra Sør-Norge til Nordland
Kvelia-Kvesjøen	Lierne	Nord-Trøndelag	Skogs- og fjellbygd med ekstensiv utmarksbruk	28 Skog- og innlandsbygdene i Nord-Trøndelag	7 Skogsbygdene i Nord-Norge
Engeløya	Steigen	Nordland	Kyst- og øylandskap med aktivt jordbruk på strandflatene	29 Kystbygdene i Helgeland og Salten og 30 Nordlandsverran	1 Kysten fra Sør-Norge til Nordland
Skallan-Rå	Kvæfjord	Troms	Fjordlandskap med intakt teigstruktur	32 Fjordbygdene i Nordland og Troms	8 Fjordbygdene i Nordland og Troms

Leveransen 3. mai – 2017-områdene

- Utfyllende beskrivelse og vurderinger av hvordan området oppfyller grunnleggende kriterier
- Bekreftelse på at grunneiere og kommune er motiverte
- Kvalitetssikring av øvrige opplysninger gitt 13. februar
- Utkast forvaltningsplan
- Digitalisert avgrensning
- Utkast budsjett 2017 (og noen år fremover)
- Utkast til enkle skjøtselsplaner for tiltak som skal i gang i 2017

Presentasjoner fra noen av fylkene:

Nye 2017-områder

Veien videre

Rapport om utvelgelse til KLD og LMD 15. mai:

- 2017-områdene
- «Bruttoliste» angir mulige områder for videre utredning
- Vurdere utvidelse av noen av dagens områder

Departementene ønsker at de nye områdene lanseres på sensommeren 2017

- Innen 8. mai: Avklare om alle disse områdene fremdeles skal stå på bruttolista
 - Avklare motivasjon hos grunneiere og kommune
 - Kvalitetssikre innsendt skjema om nødvendig
- Innen 15. oktober
 - Forslag til avgrensning
 - Skisse/punkter til forvaltningsplan
 - Skisse årlig budsjett

Hva er mulig?